

Provincie Groningen
College van Gedeputeerde Staten
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

Betreft: zienswijze planvoornemen Oostpolder

Ons kenmerk: BH-22-03

Groningen 11 juli 2022

Geacht college,

Hartelijk dank voor de geboden mogelijkheden om mee te denken over het planvoornemen voor de gebiedsontwikkeling Oostpolder ten zuiden van de Eemshaven. Als natuurorganisaties – Natuurmonumenten, Natuur- en Milieufederatie Groningen, Het Groninger Landschap en de Waddenvereniging - zijn wij nauw betrokken bij natuur van het Waddengebied.

Wij vragen daarbij aandacht voor de negatieve gevolgen die de aanleg van een fors industrieterrein in de nabijheid van de waddenkust kan hebben op de natuurwaarden en het unieke (weidse) waddenlandschap. Naast de toekomstige effecten van het aan te leggen industrieterrein in de Oostpolder staan natuur en landschap in dit gebied al onder druk door de huidige Eemshaven en de geplande nieuwe windturbines in de Emmapolder. Een forse uitbreiding van het industriegebied landinwaarts heeft ook zijn impact op het Waddengebied. Naast de ruimtelijke uitstraling van de nieuwe gebouwen zal met name geluid en ook verlichting invloed hebben op de stilte en duisternis van het gebied. Het is noodzakelijk dat de bescherming van deze waarden aan de voorkant volwaardig wordt meegenomen en bij de inrichting van het terrein terugkomt. Tenslotte is een juridische borging bij de besluitvorming ook belangrijk.

Met de ontwikkeling van de Oostpolder wordt aangesloten op bestaande bedrijventerreinen en netaansluitingen. Zo min mogelijk impact op natuur en landschap en waar nodig compensatie en mitigatie blijft daarbij van groot belang. Wij waarderen de inzet van de provincie om ons bij de plannen te betrekken en de constructieve houding daarbij om onze aandachtspunten te onderzoeken. De onderdelen die volgens ons nog om aandacht vragen zijn hieronder genoemd:

Rol verduurzaming

Wij begrijpen de noodzaak van de aanleg van nieuwe industrieterreinen om ruimte te bieden aan grootschalige bedrijven die elders niet of nauwelijks inpasbaar zijn. De ambities om de Eemshaven daarbij een grote rol te geven in de waterstofeconomie biedt kansen voor zowel werkgelegenheid als duurzaamheid. Waterstof kan in de toekomst een belangrijke rol vervullen bij de noodzakelijke energietransitie. Ook het richten op de batterijen-industrie sluit aan bij deze ambitie. Om juist deze sectoren ook langdurig ruimte te kunnen bieden is het belangrijk dat bedrijfsactiviteiten die niet passen bij deze sectoren en ambities te weren. Dit vraagt om een strakke planologische regeling en ook om een fasering van de inrichting.

Samen voor een mooi en duurzaam Groningen.

Bij de Natuur en Milieufederatie Groningen is een vijftigtal natuur-, milieu- en landschapsorganisaties aangesloten.

Datacenters

In het marktonderzoek (Buck, 2021) en het ruimtelijk kwaliteitskader Oostpolder wordt aangegeven dat de locatie ook geschikt is voor vestiging van nieuwe datacenters. Dit sluit ook aan bij de landelijke visie op dit onderwerp, waarbij nog 2 gemeenten in Nederland in beeld zijn voor nieuwe grootschalige datacenters, waaronder Het Hogeland dankzij de Eemshaven. In de Eemshaven is al sinds 2014 een groot datacenter van Google gevestigd. Er is ook nog volop ruimte voor uitbreiding op het bestaande industrieterrein Eemshaven Zuidoost. Wij vragen u:

- Benut eerst de vrije planologische ruimte voor datacenters op het bestaande industrieterrein.
- De vestigingsmogelijkheden voor datacenters in de Oostpolder te beperken tot een ondergeschikt deel van het gebied en passend binnen de beschikbare milieuruimte (zie kopje 'Water en energie').

Water en Energie

Het is essentieel dat voor alle nieuwe bedrijven die zich willen vestigen in Oostpolder de milieu impact (milieuruimte) in brede zin wordt beoordeeld. Naast de aspecten geluid, geur, bodem, emissies (lucht, water, licht) en veiligheid is ook belangrijk hoe er wordt omgegaan met water (verbruik) en energie.

De aanleg en ontwikkeling van nieuwe duurzame energie, zoals wind- en zonneparken, in het gebied trekt nieuwe bedrijven aan die op zoek zijn naar groene energie. Dit kan het beeld oproepen dat er meer dan voldoende duurzame energie beschikbaar is terwijl er nog een grote opgave ligt voor de functies in het gebied. Een opgave die al een grote impact heeft op het gebied en in de toekomst nog groter wordt.

Ook de vanzelfsprekende beschikbaarheid van (zoet)water staat onder druk. Een groot deel van Groningen is in de zomer afhankelijk van aanvoer vanuit het IJsselmeer. De watertoevoer naar de Waddenzee is dan vaak minimaal, wat nu al een probleem is. Ook andere natuurgebieden hebben last van droogte in de zomer. Het waterverbruik stijgt nog steeds en met het aantrekken van nieuwe bedrijven (met een grote watervraag) kan dit tot problemen leiden – nu, en in de toekomst nog meer. Hergebruik van bedrijfswater en het benutten van de industriewaterleiding vanuit Garmerwolde zijn een goed vertrekpunt, maar het is belangrijk dat bedrijven daarbij zoveel mogelijk hun eigen watervoorziening kunnen treffen. Er dient, ook in de toekomst en ook in droogteperiodes, voor alle functies voldoende water beschikbaar te zijn. Wij vragen u:

- Geen nieuwe bedrijven toe te staan die niet zelf in hun energie- en waterbehoefte kunnen voorzien, tenzij aangetoond wordt dat de bestaande water- en energievoorziening in het gebied duurzaam in de benodigde vraag kan voorzien, zonder dat de watervoorziening voor andere functies hierdoor (extra) onder druk komt te staan.

Passend binnen bestaande milieugrenzen

Voor de Eemshaven en het industrie- en haven gebied Delfzijl-Oosterhorn is in 2017 een structuurvisie vastgesteld. Op dit moment worden er nog verschillende projecten uit de visie

uitgevoerd, waaronder de bouw van nieuwe windparken. In de visie is de Oostpolder in de eerste plaats aangewezen als locatie voor wind. Er wordt nog niet voorzien in de ontwikkeling van een industriegebied. Ook zijn er milieuregels bepaald voor de genoemde industrie- en havengebieden, zoals een geluidzonering. Het is essentieel dat de adviezen uit eerdere planvorming (Structuurvisie Eemsmond- Delfzijl, inclusief evaluatie, windparken etc.) worden meegenomen. Het is daarbij noodzakelijk dat de nieuwe activiteiten passen binnen de bestaande vergunde milieurimte van de Eemshaven, inclusief de vastgestelde geluidscontouren.

Wij vragen u:

- Leg vast dat de toekomstige bedrijfsactiviteiten die worden toegestaan in de Oostpolder passen binnen de bestaande milieurimte zoals vastgelegd in bestaande plannen.

Ecologische Plus

De Oostpolder maakt onderdeel uit van het plangebied van de structuurvisie Eemshaven-Delfzijl. Het programma Ecologie en Economie in Balans is van toepassing op het hele structuurvisiegebied inclusief de Oostpolder. Het is dan ook relevant om de ecologische plus ook van toepassing te verklaren op dit gebied. In 2015 hebben natuur- en milieuorganisaties, Groningen Seaports en de provincie Groningen afspraken gemaakt over de ecologische plus. Van bedrijven wordt, naast de wettelijk vastgelegde compensatieverplichting, een extra inspanning gevraagd om natuur en milieu te respecteren en waar nodig te verbeteren. De 'ecologische plus' is uiteraard een vrijwillige bijdrage van bedrijven die zich willen vestigen of zich gaan ontwikkelen, desondanks verwachten wij een significante bijdrage voor de Oostpolder die zich verhoudt tot de (financiële) omvang van dit project. Gelet op de investering die wordt gedaan met deze grootschalige gebiedsontwikkeling en de ligging aan de rand van het werelderfgoed Waddenzee is dit volgens ons redelijk. Een uitbreiding en opschaling van de (pilot)projecten om vertroebeling van de Eems te verminderen is een gewenst doel om de ecologische plus voor in te zetten. Ondanks een aantal succesvolle projecten (zoals de aanleg broedeiland) is het basisprobleem (de vertroebeling van de Eems-Dollard) nog niet structureel aangepakt. Wij vragen u:

- Ga samen met de andere E&E partners in overleg met ontwikkelaars van de Oostpolder en toekomstige ondernemers om de mogelijkheden voor een ecologische plus te realiseren (mogelijk als bijdrage in een fonds).

Natuurinclusieve inrichting

De Oostpolder is op dit moment grotendeels in gebruik als landbouwgebied. De huidige biodiversiteit in de polder past bij het grootschalige akkerbouwgebied dat het is. In het gebied broeden akkervogels, zoals kievit, gele kwikstaart en graspieper, in vrij lage dichtheden. Het is belangrijk de bestaande natuurwaarden van het gebied goed in beeld te brengen. Het inspiratiedocument Biodiversiteit dat de provincie specifiek voor de Oostpolder heeft op laten spreekt van groene ambities op vlak van versterking van de biodiversiteit. Biodiversiteit wordt daarin als bindmiddel gezien tussen de bestaande plek met zijn historie, bewoners en landgebruik enerzijds en de nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen anderzijds. Wij onderschrijven dit uitgangspunt: versterking van de biodiversiteit als randvoorwaarde in plaats van als sluitpost.

Samen voor een mooi en duurzaam Groningen.

Bij de Natuur en Milieufederatie Groningen is een vijftigtal natuur-, milieu- en landschapsorganisaties aangesloten.

Bankastraat 77
9715 CJ Groningen
telefoon (050) 313 08 00

e-mail info@nmfgroningen.nl
nmfgroningen.nl
bank NL 39 TRIO 0379 4674 10

In het ruimtelijke kwaliteitskader voor de Oostpolder zijn goede uitgangspunten opgenomen voor een goede ruimtelijke inpassing in de omgeving en het waar mogelijk behoud van bestaande ruimtelijke kwaliteiten. Door de geplande groen-blauwe (buffer) zone wordt er rekening gehouden met bestaande woningen zoals in Oudeschip. Ook wordt er een duurzaam watersysteem ontwikkeld waarbij waterberging en waterkwaliteit belangrijk zijn. Het is belangrijk dat de waterkwaliteit van bestaande watergangen, waaronder de Tjariet, hierbij ook worden aangepakt. De kwaliteit hiervan staat nu erg onder druk. Naast de kansen die die bufferzone en andere groenzones bieden voor versterking van de biodiversiteit is het belangrijk dat ook de kavels zelf inclusief bebouwing natuurinclusief worden ingericht, niet vrijblijvend maar met een verplichte (minimale) inspanning. Op groene daken is zowel ruimte voor zonnepanelen als beplanting. Dit is zowel duurzaam (energie en levensduur van het dak) als klimaatadaptief (hitteschild en waterberging). Stel daarnaast ook normen voor verharding van de buitenruimte. Vaak kan de buitenruimte een stuk efficiënter worden benut. Groen is ook meer dan alleen gras en een enkel perkje. Naast de bufferzone en openbare ruimte bieden bedrijfskavels vaak ook ruimte voor de aanplant van bomen. Stimuleer dit! Met bomen ontstaat er een ander beeld en kan op termijn het industrieterrein beter opgaan in het (open) landschap. Wij vragen u:

- De bestaande natuurwaarden van de Oostpolder en omgeving goed in beeld te brengen (nulmeting) tijdens het planvormingstraject.
- Stel hoge ambities voor een natuurinclusieve inrichting van het gebied, zowel in de openbare ruimte als op kavelniveau met minimale verplichtingen. Het inspiratiedocument Biodiversiteit Oostpolder (Bureau Waardenburg) vormt hiervoor een goede basis.

Wij verwachten een blijvende constructieve houding en verzoeken u de genoemde punten mee te nemen in de (ontwerp) besluiten voor de planologische inpassing van het industrieterrein Oostpolder.

Met vriendelijke groet,

Jan-Willem Lobeek,
Directeur-bestuurder Natuur en Milieufederatie Groningen

Mede namens Natuurmonumenten, Het Groninger Landschap en de Waddenvereniging.

Samen voor een mooi en duurzaam Groningen.

Bij de Natuur en Milieufederatie Groningen is een vijftigtal natuur-, milieu- en landschapsorganisaties aangesloten.